

Gebiedscoöperatie Westerkwartier

In de regio, met de regio, voor de regio

Coöperaties staan de laatste jaren weer duidelijk in de belangstelling. Ze hebben een bijzonder lange traditie. Het eerste idee is afkomstig uit de UK, waar al in 1760 coöperatieve meelfabrieken geopend werden. Ook Nederland heeft een rijke coöperatieve geschiedenis, bijvoorbeeld zuivelcoöperaties als FrieslandCampina, financiële dienstverleners zoals de Rabobank (die heet officieel 'Coöperatieve Centrale Raiffeisen-Boerenleenbank') of grote akkerbouworganisaties als Avebe. Sinds een aantal jaren ontstaan er ook veel coöperaties vanuit burgerinitiatieven, bijvoorbeeld energie- en zorgcoöperaties. Allemaal zijn ze een vorm van zelforganisatie van producenten of verbruikers, die met z'n allen schaalvoordelen tot stand kunnen brengen en op die manier hun economische positie versterken.

Coöperatie nieuwe stijl

Alle voorbeelden die hierboven genoemd zijn betreffen coöperaties die rond één doel of binnen één branche georganiseerd zijn. De Gebiedscoöperatie Westerkwartier is echter een nieuw soort coöperatie. Maar wat is hier anders dan in gewone coöperaties?

De leden van de huidige Gebiedscoöperatie wilden hun langjarige informele samenwerking in het Westerkwartier bestendigen en in een hechte structuur verankeren. Samen hadden zij een speerpuntenprogramma opgesteld dat in de Gebiedscoöperatie wordt geconcretiseerd en uitgewerkt. Zij streven naar een verantwoordelijke samenwerking tussen ondernemers, natuurbeheerders, kennisinstellingen, burgers en overheden.

Wat zij willen is een collectieve aanpak van de gebiedsontwikkeling, werkgelegenheid en regionale veerkracht. Dit alles met behoud en versterking van natuur en landschap.

Het werkprogramma bestaat uit de volgende thema's:

1. Landschap, veeteelt, akkerbouw & voedsel
2. Energie, water & biobased economy
3. Leefomgeving, gezondheid, & sociaal welzijn
4. Jongeren & start-ups
5. Coöperatie nieuwe stijl

Anders dan bij traditionele coöperaties komen de leden dus niet uit één branche en gaat het ook niet om één doel. Ze richten zich op economie, landbouw, waterbeheer, landschap & natuur, wonen, welzijn en zorg. Die onderwerpen worden integraal aangepakt en de aspecten van groene economie, duurzaamheid en innovatie spelen een hoofdrol.

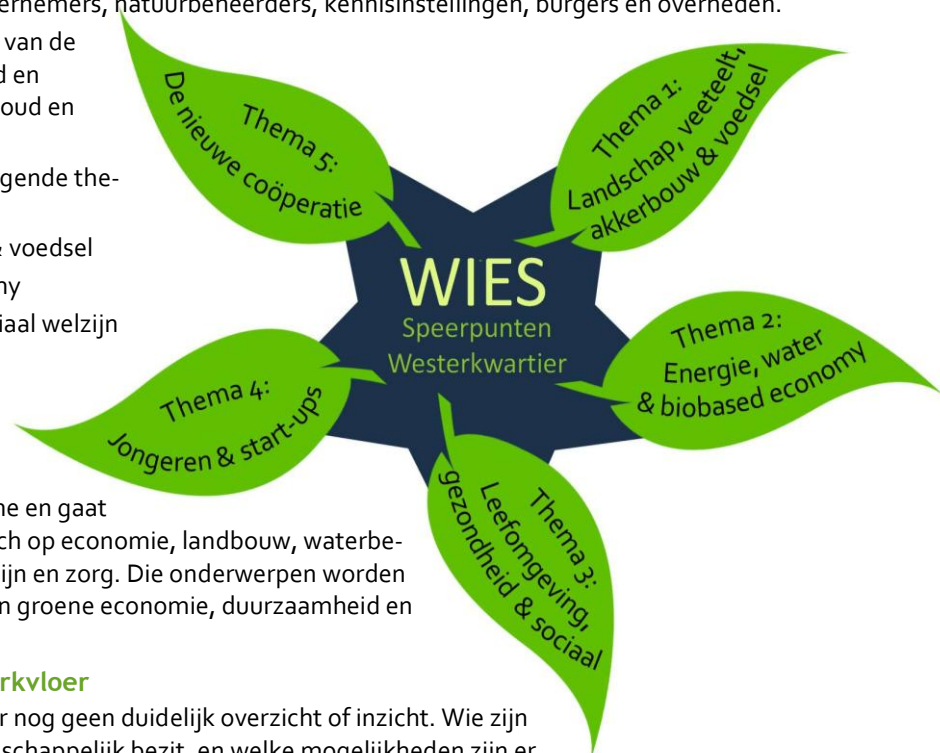
Projecten en onderzoek op de werkvloer

Juist vanwege deze nieuwe insteek is er nog geen duidelijk overzicht of inzicht. Wie zijn de potentiële leden, wat is het gemeenschappelijk bezit, en welke mogelijkheden zijn er om de voordelen van een coöperatie efficiënt en effectief te benutten? Daarvoor heb je een overkoepelend systeem nodig; een structuur waardoor je beter gebruik kunt maken van de kwaliteiten die de leden individueel en als groep te bieden hebben.

De Gebiedscoöperatie Westerkwartier werkt praktisch in projecten om al werkende best practices te vergaren. Tegelijk maakt ze onderzoek mogelijk om antwoorden te vinden op de vraag hoe zo'n systeem eruit ziet en hoe je op die basis op de korte en langere termijn een kwaliteitsslag kunt maken die ten goede komt aan de leden en aan het gebied.

Lectoraten

Belangrijk zijn ook bedrijfseconomische en managementvragen. Hoe zet je de projecten binnen de coöperatie om in eigentijdse verdienmodellen, zodat de coöperatie haar eigen broek kan ophouden? En hoe zorg je ervoor dat de leden er echt iets aan hebben? De Gebiedscoöperatie moet immers meer zijn dan een vergadercircuit of een praatclub. Om die vragen te beantwoorden werkt de Gebiedscoöperatie structureel samen met het Instituut voor Financieel Economisch Management van de Hanzehogeschool Groningen, in het bijzonder met

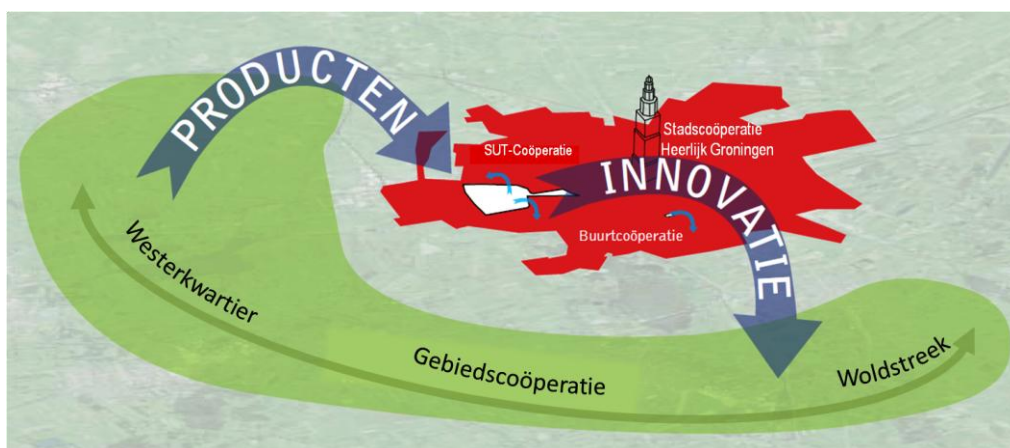

het lectoraat Duurzaam Financieel Management. Met ingang van het schooljaar 2015 / 2016 heeft de Hanzehogeschool Willem Foorthuis, lid van het managementteam van de Gebiedscoöperatie, als lector aangetrokken voor het bijzonder lectoraat 'Duurzaam Coöperatief Ondernemen'. dat zich specifiek richt op de kennisvernieuwing rond duurzaam ondernemerschap in de Gebiedscoöperatie.

Samenwerking in het stedelijk veld - Grand design

Gebiedscoöperatie Westerkwartier stimuleert de oprichting van gebiedscoöperaties in andere regio's, zoals de Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe. Ook zet ze zich in voor de stevige verankering van de moderne coöperatie in het stedelijk veld. Dit heeft de naam 'Grand design' gekregen en heeft o.a. betrekking op

- samenwerking met de Stadscoöperatie (H)Eerlijk Groningen,
- oprichting en stimulering van de buurtcoöperatie Helpman – De Wijert Zuid,
- ontwikkeling van het voormalige Suikerunieterrein met partijen in en om de stad,
- en samenwerkingsverbanden in andere regio's rond de stad.

FEM-Office en start-ups

Als een van de praktijkpoten van de Gebiedscoöperatie heeft een groep bijzonder getalenteerde honoursstudenten voor de zomer als start-up het FEM-Office opgericht. De medewerkers van FEM-Office werven en selecteren studenten om praktijkervaring op te doen op het gebied van financiële, economische en bedrijfskundige vragen uit de regio, voor de regio en met de regio.

Rond 5 thema's –: korte voedselketens, groene economie, jonge economie, zorg en nieuwe coöperaties – hebben zij om te beginnen met de spelers in de regio ruim 100 kennisvragen geformuleerd en de meest urgente in 20 projecten gebundeld, om samen met studenten aan te pakken.

Projectontwikkelingsbureau

Ter ondersteuning is met middelen uit de regio een 'Projectontwikkelingsbureau' (POB) ingericht.

- 1 POB draagt bij aan **ontwikkeling werkportefeuille** Gebiedscoöperatie → Uitvoeringsprogramma + werkagenda
POB zoekt externe **(co)financiering** voor activiteiten van Gebiedscoöperatie → Overzicht beschikbare fondsen en programma's (lokaal, provinciaal, nationaal en Europees) (dynamisch)
- 2 Bekostiging POB via '**revolving fund**' → bij succes bedrag terugstorten door begunstigen van een project.
- 3 Algemene afspraken via **raamovereenkomst + per project een afzonderlijke overeenkomst**
- 4 POB kan deelnemen **aan monitoring en evaluatie** van projecten, zodat **kennis** kan worden opgebouwd voor verbetering van toekomstige projectvoorstellen.